

ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ МЕДІАКУЛЬТУРИ У ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Чеперната Олена

Сучасний юнацький вік розгортається у просторі «цифрового дитинства», де медіасередовище стає основним майданчиком для вирішення вікових завдань: пошуку ідентичності, побудови референтних зв'язків та професійного самовизначення [2]. Проблема полягає у суперечності між високою інтенсивністю використання медіа та психологічною неготовністю юнаків до критичної інтерпретації змісту. Емпіричне вивчення цього явища дозволяє виявити внутрішні психологічні бар'єри, що зумовлені віковою специфікою та заважають формуванню високої медіакультури в умовах інформаційного тиску [1].

Актуальність дослідження зумовлена тим, що саме в період юності особистість є найбільш вразливою до маніпулятивних впливів через властиву віку емоційну лабільність та прагнення до групової афіліації.

Мета публікації є презентувати та проаналізувати результати емпіричного вивчення рівнів та психологічних особливостей сформованості медіакультури у осіб юнацького віку.

Емпіричне дослідження було реалізоване на базі Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Вибіркову сукупність склали 60 осіб юнацького віку (18–21 рік). Організація дослідження спиралася на розуміння юності як періоду активного становлення самосвідомості, що безпосередньо відбивається на характері медіаспоживання.

Для всебічного вивчення компонентів медіакультури було застосовано комплексний діагностичний інструментарій:

1. Опитувальник «Рівень медіакультури особистості» (О. Коновалова).
2. Методика дослідження емоційного інтелекту (В. Зарицька).
3. Опитувальник рівня суб'єктивного контролю (РСК) (Дж. Роттер, в

адаптації Є. Бажина, С. Голинкіної та О. Еткінда).

4. Шкала резильєнтності Коннора-Девідсона (CD-RISC-10).

Результати дослідження дозволили структурувати вибірку за трьома рівнями сформованості медіакультури, враховуючи психологічний профіль юнацького віку. Згідно з результатами кількісного аналізу, домінуючим є середній рівень сформованості медіакультури (55,0%). Високий рівень виявлено лише у 16,7% респондентів, тоді як 28,3% мають низький рівень. Для статистичної перевірки гіпотези про детермінацію медіакультури внутрішніми ресурсами застосовано коефіцієнт рангової кореляції Спірмена (ρ).

Математичний аналіз виявив такі значущі зв'язки:

1. Емоційний інтелект має найбільш виражений зв'язок із загальним рівнем медіакультури ($\rho = 0,48$; $p \leq 0,01$). Це доводить, що здатність розуміти власні емоції виступає фільтром проти афективних маніпуляцій та клікбейту.

2. Локус контролю (інтернальність) значущо корелює з ціннісним компонентом ($\rho = 0,45$; $p \leq 0,01$) та загальним рівнем ($\rho = 0,43$; $p \leq 0,01$). Студенти-інтернали виявляють вищу інформаційну автономію, самостійно формуючи «інформаційну дієту».

3. Резильєнтність пов'язана з діяльнісним компонентом медіакультури ($\rho = 0,38$; $p \leq 0,01$), виконуючи роль буфера, що захищає когнітивну цілісність юнаків в умовах інформаційного перевантаження та медіастресу.

Результати дослідження підтверджують складний системний характер медіакультури, яка ґрунтується на синергії емоційної саморегуляції, інтернальності та резильєнтності. Виявлені кореляції за методом Спірмена вказують на необхідність переходу в медіаосвіті від технічного інформування до розвитку внутрішніх психологічних ресурсів юнацтва [2].

Список використаних джерел

1. Барішполець О. Т. Психологія медіакультури: теоретико-методологічні засади. К. : Міленіум, 2021. 420 с.
2. Найдьонова Л. А. Медіапсихологія: основи рефлексивного підходу. К. : Каравела, 2020. 244 с.